

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Muhterem Okuyucu,

Mecmuamız, elinizdeki bu sayı ile tam 29. sayısını tamamlamış bulunmaktadır. Bize bu imkânı bahşeden Cenab-ı Hakka sonsuz hamd ü senalar olsun.

İSLÂM MEDENİYETİ'nin hedefi, ilk sayısında da belirttiği gibi, bugün yeryüzünde eski fonksiyon ve gelişmesini kaybetmiş olan İslâmî ilimleri tekrar ortaya koyarak büyük İSLÂM MEDENİYETİ'ni yeniden ihya etmek, Müslümanları yeni bir dirilişe hazırlamak ve insanlığa ışık tutmaktır. Bu gayeye erişebilmek için de kendi imkânları ölçüsünde İslâm dünyasının belli başlı ilim adamlarının yazılarını bir araya getirmek çabası içindedir. Önce Türkiye'deki ilim adamlarımızı çatımız altında toplayarak onların yazdıklarını siz kıymetli okuyucularımıza takdim etmek, çabamızın ilk basamağını teşkil etti. Bu sebeple Türkiyemizde İslâmî ilimlerin tahsil edildiği beş yüksek İslâm Enstitüsü, İlahiyat ve İslâmî İlimler Fakültelerindeki ilim adamlarımızı mecmuamızda toplamaya ve böylece İSLÂM MEDENİYETİ'ni onların mecmuu bir KÜLLİYE haline getirmeye azmettik. Buralarda bulunan ilim adamlarımızın herbirine kendi sahalarıyla ilgili mevzular seçerek işlemlerini ve İSLÂM MEDENİYETİ KÜLLİYESİ'ne göndermelerini yazdık. Diğer üniversiteler, Diyanet ve Millî Eğitim camialarında bulunan ilim adamı ve arkadaşlarımızı da külliyemize davet ettik. İnşallah yakında mecmuamızda bu hazırlıklarımızın mahsullerini sizlere takdim edeceğiz.

Bu devredeki çalışma programımızın bir bölümünü böylece sizlere arzettikten sonra artık ona doğru yürümek işi kalıyor. Şüphesiz ki bu da çok önemlidir. Zira aksiyonun gerçekleşmesi, enerjiye bağlıdır. İSLÂM MEDENİYETİ'nin en büyük enerji kaynağı ise siz okuyucularımızdır. Sıcak alâkamızın devamını bekler hürmetlerimizi sunarız.

İSLÂM MEDENİYETİ

SE
LA
M

Kur'an Mantığı

Cahid BALTACI

KUR'AN-ı Kerim'in nüzûlü, beşer tarihinin bir dönüm noktasıdır. İnsanlık haysiyetini kaybeden ve kendi eliyle yaptığı putlara tapmaya başlayan Ademoğlu, onun gelişiyile yeni bir hayata kavuşmuş, insanlığını anlamış ve hakikî mabudunu bulmuştur. Onun koymuş olduğu hayat prensipleri, asırlar boyunca insanlığa yol göstermiş, küfür bataklığından korumuş ve onların medenice yükselişini sağlamıştır. Bugün de yarın da yine aynı prensipler, insanlığın bütün ihtiyacına cevap verecek ve onları yükseltecek durumdadır. Yeterki o, düşünülerek okunsun ve hayata tatbik edilsin...

Günümüz Müslümanlarının acıklı durumlarının yegâne sebebi, Kur'an-ı Kerim'in mânâsından uzaklaşarak, lafzıyla yetinir hale gelmeleri ve onu dedelerinden intikal eden, aktualitesi geçmiş bir kitap gibi telâkki etmeleridir. Halbuki bu, Kur'an ruhuna aykırı bir davranış, İslâm esaslarına uymayan bir telâkkidir. Çünkü Kur'an, kıyamete kadar insanlığa ışık tutacak, onların hem dünya, hem de ukbâ saadetini temin edebilecek kudret ve güçtedir; cemiyette vakî hiçbir hadise gösterilemez ki Kur'an, onda susmuş olsun.

Asrımız, maddî terakkide hızla ilerlerken, malesef mânevî sahada her gün biraz daha gerilemektedir. Doyma bilmeyen ihtirasların zebunu olan insanlığın sonu ise, felâkettir. İlim adamları, onları bu mukadder felâkettten koruyacakları yerde, ellerine daha tehlikeli silâhlar verme çabasıdadırlar. Eğer ilim adamları insanlığı gerçekten kurtarmak istiyorlarsa, biraz da mânânın ilmine; irfana yönelmeli, yalnız kafalara değil, kalplere de hitap edebilenin yollarını aramalı; tezanın derinliklerini fethederken ruhların derinliklerini ihmal etmemelidirler. Zira fezayı insanların emrine hizmetçi kılan Cenab-ı Zülcelâl, kullarının sahip oldukları üç satırlık madde ilmine böbürlenerek kalplerini ihmal etmelerini hoş görmez. Ve çünkü sadece fikrî inkişaf insanın tabiatına uygun değildir; kalp ve kafası birbirine uymayan insan tıbben hastadır. O halde ruhdaki boşluğu, materyali madde olan Atom'un ilmi dolduramaz. Kalpteki buhranı maddî refah dindiremez ve vicdanlardaki bunalımı çeşitli eğlenceler tatmin edemez. Ruhun itminani, kalbin sükûnu ve vicdanın huzuru, materyali mânâ olan ilimle, yani irfanla mümkündür. Asrımızın materyalist ceyyanı, bu irfanı ihmal etmekte ve kâinâtı, sadece görebildiğinden ibaret sanmaktadır. Hakikatte ise, maddî telaskoplarımızın göremeyeceği, mevcut astronomlarımızın ulaşamayacağı, nice mânâ, hattâ madde fezaları mevcuttur. İşte feza çağı diyalektiğinin eksik tarafı burasıdır. Bunun içindir ki biz, insanlığı dualist bir metodla düşünmeye ve tabiattaki hadiseleri müşahedeye davet ediyor ve bunun da ancak Kur'an'ı anlamakla, onun mantığıyla hareket etmekle mümkün olabileceğini söylüyoruz. Zira Kur'an, Fussilet Sûresi'nin 11. âyetinde:

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ ...

«Sonra duman halinde bulunan fezaya yöneldi...», *Enbiya Sûresi'nin 30. âyetinde:*

أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتْ تَرْتَفًا فَفَتَقْنَا هُمَا ...

«Göklerle yer bitişirken biz onları birbirinden ayırdık...», *âyet-i kerîmeleri ile ondört asır önce fezada yüzen bütün gezegenlerin önce bir duman (Nebilöz) halinde iken, o âlemşumul manzumeden ayrıldıklarını; Ya-sin Sûresi'nin 39. âyeti:*

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا

«Güneş kendi yörüngesinde yürüyüp gitmektedir.» ile *Güneş'in hareket halinde bulunduğu; yine aynı sûresinin 40. âyeti:*

وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

«Seyyarelerin hepsi (fezada) birer yörüngede yürürler» ile *fezadaki büyük küçük her gezegenin rastgele değil, tesbit edilmiş birer yörünge üzerinde hareket ettiklerini; Neml Sûresi'nin 88. âyeti:*

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَرُمُّ لِسَحَابٍ ...

«Sen dağları görür, onları yerinde durur sanırsın. Halbuki onlar bulutlar gibi geçer giderler...» ile *de Dünya'nın dönmekte olduğunu haber verirken, Araf Sûresi'nin 179. âyet-i kerîmesi ile de:*

لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ كَانُوا لَنَا مَرِضِينَ

«Onların kalpleri vardır onunla anlayamazlar; gözleri vardır onunla göremezler; kulakları vardır onunla işitemezler. Onlar hayvanlar gibidirler; bilakis onlardan da aşağıdırlar...» demek sûretiyle göz, kulak ve kalp gibi fiziki azalarımızın vazifelerini eksiksiz olarak yapabilmeleri için de mutlaka manevî gıdadan, mânâ ilminden nasıpdar olmaları icap ettiği haber verilmektedir. Bunun için diyoruz ki, eğer insanoğlu, diğer canlılardan farklı olarak kâinattaki hadiseleri «şeş cihetten», yani altı buuddan görmek istiyorsa Kur'ân'a yönelmeli, Kur'ân'ı anlamalı ve Kur'ân'ın metodu ile hadiselerin tahlilini yapmalıdır.

Çünkü Kur'ân, bir derya-yı ilimdir.

Çünkü Kur'ân, bir menba-yı irfandır.

Çünkü Kur'ân, bir mecelle-i ahlâktır.

Çünkü Kur'ân, bir hazîne-i fazilettir.

Çünkü Kur'ân, bir Kanûn-i ilâhîdir.

Çünkü Kur'ân, bir kitâb-ı ezeldir.

Çünkü Kur'ân, bir hitâb-ı ebedidir.

Çünkü Kur'ân, bir tebliğ-i Muhammedî'dir.

İlâhiyât

DUÂ

Ramazan ARSLANBABA
Tavşanlı Müftüsü

İSLAMİYETİN önemli emir ve ibâdetlerinden biri de duâdır. Duâ bir mü'min için, içinde yaşadığı dünya mahbesinden ukbâya, ümide, saâdete ve sonsuzluğa açılan nefes ve hayat penceresidir.

Duâ kelimesi lügatte çağırarak, istemek, söylemek anlamlarına gelir. Şeriat ıstılahında ise dergâhı ilâhiden hayır, rahmet, ni'met ve hâcet recâ etmektir.

Kölenin efendisinden, küçüğün büyükten, âcizin gücü yetenden arzu, hacet, sevgi ve ihsan talep etmesi nekadar tabii ise, mü'minin de ma'budu olan Allahu Teâlâdan yalvarıp yarakarak arzuhâl etmesi de en az o ölçüde tabii ve fitridir.

Daima, duâ, niyaz ve iltica ile yaratıcısına el ve gönül açan mü'min, karamsarlığın, ye'sin ve ümitsizliğin elemelerini tadmaz. Onun hayatını ümid, surûr ve huzûr kaplar.

Duâyı reddeden, onu Cenabı Hakkın ilim ve takdirine karşı bîde-bâne bir davranış zannedenler vardır. Bu telakkî kitap ve sünnetin açık nasları ile aslâ bağdaşamaz. Duâyı lüzumsuz, zâid ve fuzulî bir amel gibi göstermek gayretinde olan kişilerin görüşlerini te'villerle hakka uydurmak vazifemiz olmadığı gibi, bu görüşlerin sahiplerini tenkidde de lüzum görmeyiz. Sadece bu kabil iddiaların Ehli Sünnetçe şâyânî hürmet olamayacağını beyan ve ilân ederiz.

Duâyı, kadere itiraz gibi zan ve tavsif edenlerden Şirazlı Hafız: (v. 792 H.) Muhtacım ve istemiyorum. Hazreti Kerim huzurunda iste-meğe ne lüzum var» demektedir. Hindli Şâir Feyzi Hindî (1547-1597 M.) ise «Bizim hacetlerimize mademki kendisi vakıftır, o halde duâyâ hacet ne? Allah Allah» diyerek duâyı lüzumsuz addettiğini açıklamaktadır. Muğlak ve müphem söz ve davranışları ile asırlardır İslâm Ümmeti arasında Ehl-i Sünnet akidesinin tezelzül ve ihtilâta sebep olmuş bulunanlardan meşhur Hallaç Hüseyin Mansur (858-922) un da buna benzer sözleri çoktur.

Bu bapta en güzel fikir mâruf müfessirlerimizden merhum Elmalılı Hamdi Yazır Efendinin: «İlimden dem vuran bazı cahiller duâyı faidesiz bir şey zannetmişlerdir. Bunların başında kudret-i fatrayı bir

